

PM angående arkeologisk förundersökning av L2023:4164, L2023:4165, och L2023:4166 inom fastigheten Vist 10:27 m fl, Ulricehamns socken och kommun

Lst dnr: 431-35536-2023

Utförare: Rio Göteborg Natur- och kulturkooperativ

Projektbeteckning: G2322 FU Vist, Ulricehamn

Fält- och rapportansvarig: Lina Håkansdotter

Fälttid: 2024-04-16 – 2024-04-17

Bakgrund

Rio Göteborg Natur- och kulturkooperativ har på uppdrag av Länsstyrelsen i Västra Götalands län genomfört en arkeologisk förundersökning av delar av boplatserna L2023:4164 och L2023:4165 samt boplatsgropen L2023:4166 inom fastigheten Vist 10:27, Ulricehamns socken och kommun.

Bakgrunden till förundersökningen var att Ulricehamns kommun planerar att upprätta en detaljplan för verksamheter inom området.

Resultat

Fältarbetet utfördes under två dagar i april 2024. Förundersökningen omfattade sökschaktsgrävning inom de båda boplatserna L2023:4164 och L2023:4165 samt boplatsgropen L2023:4166.

L2023:4164

Inom L2023:4164 upptogs fem schakt. Den sydöstra delen av boplaten föll inom hänsynsavståndet för gravhögen L1963:1049, varför inga schakt drogs där (se bifogad karta).

Inga fynd eller anläggningar påträffades i något av schakten, förutom i det som under utredningen hyst anläggningar. Detta schakt (S4) öppnades delvis upp igen och utökades under förundersökningen. Sammanlagt sju anläggningar registrerades, däribland tre som var kända sedan utredningen. Ytterligare en anläggning som var känd sedan utredningen (A1) avskrevs då den tolkades som en naturligt avsatt grop.

Av de sju anläggningar som registrerades inom L2023:4164 tolkas samtliga som stolphål. Stolphålens fyllning bestod överlag av mörkbrun lätt urlakad sand. Fem av dem undersöktes och dokumenterades i profil, och befanns ha ett djup på mellan fem och 33 centimeter. Ur tre av de undersökta stolphålen insamlades kol för ¹⁴C-datering.

L2023:4165

Inom L2023:4165 upptogs fyra schakt. Delar av boplaten genomkorsades av stängsel samt ledningar under mark, vilket gjorde att inga schakt kunde placeras mellan S1 och S9, samt norr om S1 (se bifogad karta).

Inga fynd eller anläggningar påträffades i något av schakten, förutom i det som under utredningen hyst anläggningar. Detta schakt (S9) öppnades delvis upp igen och utökades under förundersökningen. Sammanlagt fem anläggningar registrerades, inklusive två stolphål som var

kända sedan utredningen. En grop som under utredningen registrerades som A7 rensades fram på nytt men avskrevs då den tolkas som naturligt avsatt.

Av de fem anläggningar som registrerades inom L2023:4165 tolkas samtliga som stolphål. Stolphålens fyllning bestod genomgående av mörkbrun lätt humös sand. Två av dem undersöktes och dokumenterades i profil, och befanns vara mellan 15 och 21 centimeter djupa. Ur dessa två, samt ur ett stolphål som undersöktes redan under utredningen, insamlades kol för ¹⁴C-datering.

L2023:4166

Det schakt i vilket boplatzgropen L2023:4166 registrerades under utredningen öppnades upp på nytt och utvidgades. Inga fynd eller anläggningar påträffades utöver den redan kända gropen.

Tolkning

De boplatsspår i form av stolphål som påträffats inom boplatserna L2023:4164 och L2023:4165 samt den grop som registrerats som L2023:4166 tolkas som spår av boplat snära aktiviteter i förhistorisk tid, till exempel betes- och djurhållning eller hantverk. Avsaknaden av härda och stolphål i mer omfattande mängd, såsom spår av långhus, antyder att de nu förundersökta boplatsspåren befinner sig i utkanten av tidigare undersökta boplatser (L1959:493, L1959:494 och L1959:389) norr och öster om förundersökningsområdet. De representerar troligen inte spår av de centrala delarna av en gård eller ett boplatsläge, utan snarare en mer perifer del där landskapet i närheten av Ätran kan ha nyttjats för djurhållning, odling och vissa hantverk. Exempel på tolkningar av de påträffade stolphålen är stängsling och tjudring av djur, eller ställningar som använts till boplat snära aktiviteter såsom skinnberedning eller torkning av mat. ¹⁴C-dateringar får utvisa i vilken grad stolphålen har ett kronologiskt samband med närliggande boplatser.

Antikvarisk bedömning

Då endast ett fåtal anläggningar påträffats vid utredning och förundersökning av boplatserna L2023:4164 och L2023:4165, samt att inga ytterligare anläggningar framkommit i anslutning till boplatzgropen L2023:4166, bedömer Rio Göteborg att stora delar av dessa fornlämningar nu schaktats fram. Därmed kan fornlämningarna betraktas som till stor del undersökta. Då flera kolprov insamlats för ¹⁴C-datering anser Rio Göteborg Natur- och kulturkooperativ att fornlämningarnas kunskaps- och informationsvärde tagits tillvara i så stor utsträckning som möjligt.

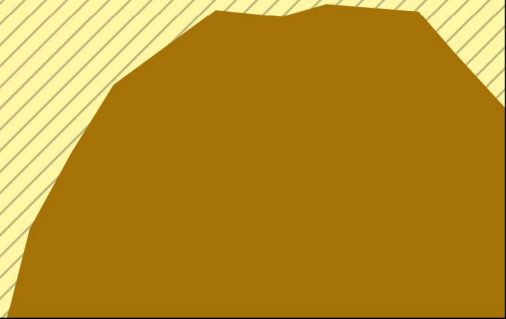
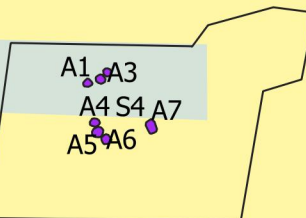
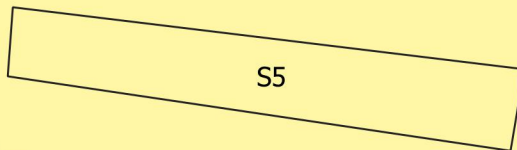
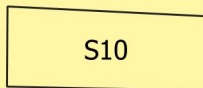
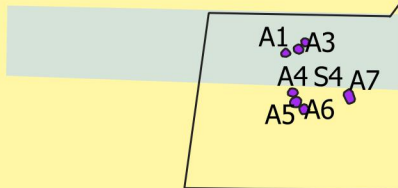
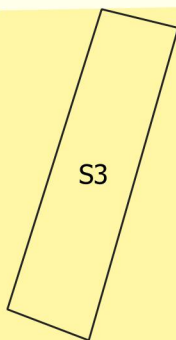
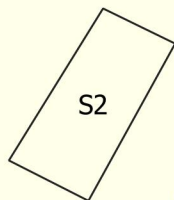
Därmed anser inte Rio Göteborg att det finns något behov av fler undersökningar av fornlämningarna L2023:4164, L2023:4165 och L2023:4166. Rio Göteborg bedömer boplatserna L2023:4164 och L2023:4165 samt boplatzgropen L2023:4166 i och med denna förundersökning som undersökta och borttagna. Det hänsyns avstånd på 20 meter som råder omkring gravhögen L1963:1049 kvarstår.

Lina Håkansdotter
lina.hakansdotter@riogbg.se
0709-599185

- Boplatser
- Bopatsgropen L2023:4166
- Förundersökningsschakt
- Anläggningar
- Utredningsschakt
- Högen L1963:1049
- Hänsynsavstånd (20 meter)

0 5 10 m

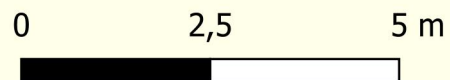
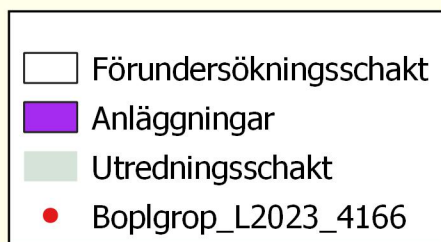
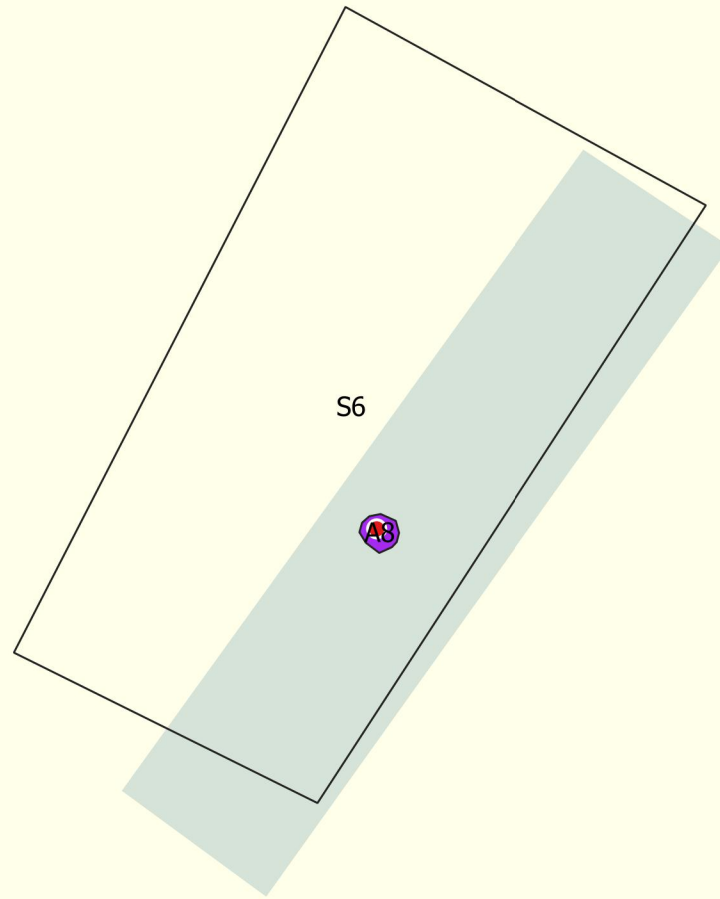
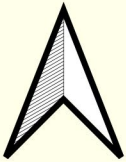

- Boplatser
- Förundersökningsschakt
- Anläggningar
- Utredningsschakt

0 5 10 m

9

- Boplatser
- Bopatsgropen L2023:4166
- Förundersökningsschakt
- Utredningsschakt
- Högen L1963:1049
- Hänsynsavstånd (20 meter)

0 25 50 m

